

Prof.dr. Mirjana Ule
Fakulteta za družbene vede
Kardeljeva pl. 5, Ljubljana

Društvo za preventivno delo
Tržaška 2
1000 Ljubljana

Datum: 4. 1. 2011

Zadeva: Ocena projekta »Mladinske delavnice«

Na vašo pobudo z dne 22.10.2010 sem pregledala evalvacijsko poročilo o izvedbi preventivnega projekta »Mladinske delavnice« v šolskem letu 2009/10, kjer so predstavljeni tudi primerjalni rezultati izvedbe projekta v zadnjih desetih letih ter pripravila recenzijsko poročilo o opravljenem delu.

S projektom sem se srečala tudi preko obiskov predstavnikov projektne skupine v okviru mojih predavanj študentom na FDV, kjer so predstavili delo in povabili študente k vključevanju v prostovoljno delo ter posledično po pripovedih študentov prostovoljcev.

Kot dolgoletna raziskovalka sprememb odraščanja, študij mladine, socialne izključenosti, predsodkov in diskriminacije ter predavateljica socialne psihologije ugotavljam, da je projekt izjemno dober primer dobre prakse dela z mladostniki in nujenja socialne opore socialno ranljivim skupinam mladih. Kot nacionalna koordinatorica evropskega projekta Governance Educational trajectories in Europe bom ta projekt z veseljem predstavila tudi mednarodni strokovni javnosti.

Kot kaže evalvacijsko poročilo ima projekt izvrstne pozitivne učinke in je dobro sprejet tako v strokovni javnosti kot tudi pri uporabnikih. Njegovi učinki so dvojni: deluje na socialno ranljive mladostnike v prehodu iz otroštva v mladost, jih opolnomoči, jim krepí osebnostno in emocionalno stabilnost in moč, ter razvija socialne kompetence, ki so v današnji kompetitivni družbi še kako pomembni.

Po drugi strani pa deluje nazaj tudi na študente prostovoljce, ki tako dobivajo prepotrebno prakso, ki naj bi jo reformiran »bolonjski« študij nudil študentom. Z vključevanjem v prostovoljno delo in s treningom, ki jim je nujen, pa tudi sami razvijajo socialne kompetence in etične norme solidarnosti, sodelovanja, empatije, ki so izjemno pomembne kvalitete za družbo prihodnosti.

Projekt je tudi s stališča sodobnih teoretskih in raziskovalnih ugotovitev utemeljen. Če vzamemo zares tezo, da sodobna družba promovira dve skupini mladih: mlade, ki uspešno izrabljajo možnosti, ki jim jih ponuja sodobna tehnološko razvijajoča se družba in podaljšano izobraževanje, ter drugo skupino mladih, ki v teh procesih izgubljajo, ker nimajo dovolj virov, podpore, da bi bili v tej tekmujoči družbi uspešni, potem se zdi smiselna teza, da obstaja

podrazred mladih, ki doživljajo nove oblike socialnega izključevanja kot posledico strukturnih sprememb v družbi.

Ne moremo spregledati dejstva, da se je nekaj pomembnega spremenilo v svetu mladih, kar jih žene na robove družbenega reda in prek njega. Gre za grožnjo stalne izključenosti iz običajnih »sistemov« civilne družbe, gospodarstva in države, ne le iz sveta dela. Ta grožnja ima daljnosežne učinke na življenje mladih in njihovo prihodnost. To dogajanje ima svojo izrazito temno plat; (mladi) ljudje namreč postajajo vse bolj preobremenjeni z družbenimi konflikti in nasprotji, ki se zdaj vse bolj neposredno lomijo na njih, brez "socialnih odbijačev", kakršni so bili v prejšnjih obdobjih modernizacije na primer vmesne institucije, kot so družina, vrstniki, razredna zavest in pripadnost.

Ključno pa je, da so nove oblike družbenih neenakosti manj strukturirane v terminih razrednih ali slojnih razlik in jih zaznavamo bolj v osebnostnih, psiholoških pojmih. Izguba zaposlitve je tako videti kot osebna odgovornost, neuspeh v šoli kot posledica pomanjkanja prizadevanj ali sposobnosti, mladinska odklonskost kot pomanjkanje trdne družinske vzgoje in vrednot. Poleg standardnih dejavnikov, kot sta socialni nacionalni izvor in spol, namreč narašča v odraščanju pomen nestandardnih dejavnikov, kot so sociokulturni kapitali, interakcijske, komunikacijske kompetence, čustvena stabilnost.

Socialno ogrožene ali izključene mlade od tradicionalne "proletarske mladine" v industrijskih družbah loči odsotnost specifičnih "proletarskih" subkultur in socialnih mrež, ki je mladim nižjih družbenih slojev še do osemdesetih let prejšnjega stoletja ponujala različne oblike solidarnostne pomoči ter podpore in jim dajala vsaj vtis kolektivne moči. To pomeni, da socialno ogroženim mladim in mladim, ki so izključeni iz sistemov šolanja ali zaposlovanja, manjkajo pomembni dejavniki *socialnega imunskega sistema*, ki bi blažili njihovo stisko ali jim pomenili modele za reševanje problemov.

Taki projekti kot je projekt »Mladinske delavnice« Društva za preventivno delo nudijo ravno to: krepitev »psihosocialnega imunskega sistema«, ki mladostnika in mladostnico opolnomoči za soočanje s problemi odraščanja. Zato apeliram na ustrezne državne in lokalne institucije, da sistemsko uredi status projekta in mu omogoči stabilno delovanje in razvoj.

Prof. dr. Mirjana Ule
